

ELS CONTINGUTS

MÉS LLEGITS A

Xarxanet.org

2018

ENTITATS I VOLUNTARIAT
PER UN MÓN MILLOR

ÍNDEX

6 Dones capdavanteres del tercer sector ambiental	3
20 Entitats que defensen els drets de les persones LGTBI	7
La implicació de les Associacions de Famílies en escoles que aposten per la renovació pedagògica	11
10 llibres per a un Sant Jordi 2018 combatiu	14
Tot el que vols saber sobre les auditories	17
10 guies d'estil. Un llenguatge inclusiu	20
20 Eines per millorar la comunicació 2.0 de la teva entitat	22
'Aboutit', el primer comparador ètic de productes	27
Marcos costa "Molts saharauis es formen per exercir de metges i ajudar el seu poble"	29
Sancions i inspeccions en matèria de producció de dades	32
16 competències essencials per exercir de líder en el tercer sector	34
'Welcome Sense Sostre Barcelona'	37
Una youtuber solidària dona veu a les entitats socials a través del canal Bondiamon	38
Teresa del Hoyo: "Vinculem el jovent amb la memòria per comprometre'ls amb la pau"	40
Cal caminar cap a una societat on no existeix discriminació ni una mirada no compassiva	42
Autogestió juvenil per a la (re)construcció dels barris	43
L'economia social i solidària, reptes d'un moviment per la transformació social	47

6 dones capdavanteres del tercer sector ambiental

Són 6 figures significatives del tercer sector ambiental, implicades en la conservació de la natura, la lluita per la qualitat de l'aire, per les energies renovables i contra els residus i la pobresa energètica.

Darrere d'algunes de les ong's ambientals catalanes més actives i reivindicatives trobem a dones. El tercer sector ambiental reuneix la sensibilitat del món associatiu i la defensa del bé comú que representa el medi ambient.

Però no escapa al biaix que es dona en altres sectors: a les entitats treballen moltes tècniques, educadores ambientals i hi col·laboren moltes voluntàries, però sovint manquen dones en les juntes o en les posicions directives.

Sandra Carrera, co-coordinadora de la Xarxa de Custòdia del Territori i de la Xarxa de Voluntariat Ambiental.

Sandra Carrera és economista especialitzada en economia ecològica, de l'escola de Joan Martínez Alier i Arcadi Oliveres. Després d'una tesina doctoral sobre els conflictes socioambientals per la presa hidroelèctrica d'Endesa amb les poblacions indígenes a Xile, es va vincular amb el tercer sector, amb un pas per Greenpeace. Juntament amb Jofre Rodrigo, coordina la Xarxa de Custòdia del Territori i la Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya, dues xarxes que aglutinen el 70% de les entitats ambientals catalanes. "Alguna vegada hem parlat que sembla que la custòdia del territori és d'homes, i en canvi el voluntariat és més de dones. No entenem perquè". És un fet que al voltant de les entitats de custòdia hi ha un biaix masculí, encara que hi ha moltes tècniques dones. "També hem de dir que quan hem fet una crida hem rebut molts cv de dones joves, així que quelcom està canviant. Però de moment, quan hem intentat fer juntes paritàries, no ens n'hem ensortit: ara a la junta hi ha només 3 dones de 16. És difícil trobar dones amb càrrecs, però crec que quan s'hi posen, les dones tenen una noció més de consensuar; ahora són molt "canyeres", potser com si haguessin de demostrar més. En el fons el món de les ong té recursos econòmics limitats, i això implica molta dedicació en hores de les persones vinculades, fet que acaba entrant en conflicte amb les necessitats familiars..".

Maria Passalacqua, directora de l'Associació Club Emas

Maria Passalacqua és la directora del Club EMAS, l'associació sense ànim de lucre que promou la certificació ambiental EMAS en les empreses. "Som activistes ambientals dintre del món de l'empresa" diu Maria, política italiana que va desenvolupar la seva carrera en el món de la consultoria ambiental, abans de passar al tercer sector.

"Vaig començar al club Emas des de la seva creació: som una associació sense afany de lucre però els nostres socis són empreses". Són empreses que treballen de forma voluntària en defensa del medi ambient més enllà del compliment de la legislació ambiental, i que es dediquen a convèncer a altres empreses. "Sempre he treballat amb moltes tècniques de medi ambient dones, però és cert que dirigint les empreses hi sol haver més homes. Tot i això, crec que les coses estan canviant. A la nostra associació vam començar a tenir juntes paritàries, al principi de forma casual, però ara ho busquem. La certificació ambiental EMAS no incorpora aspectes de gènere o polítiques d'igualtat en l'empresa, però és cert que una empresa que mostra una sensibilitat pel medi ambient és més fàcil que els incorpori."

Cristina Sánchez, delegada de SEO/BirdLife a Catalunya

Cristina Sánchez és la delegada a Catalunya de SEO/BirdLife, entitat que forma part de BirdLife International, federació d'associacions dedicades a la conservació de les aus a tot el món. "De vegades per la meua feina he de fer front a situacions de conflicte en relació a la conservació de la natura, i em trobo amb reunions on hi ha majoria d'homes.

Sé que per sobre del gènere hi ha la persona, però crec que, si en algunes reunions hi hagués més dones, seria més fàcil trobar solucions conciliadores." Cristina Sánchez és doctora en biologia animal, una carrera amb forta presència de dones, però on sembla haver-hi un biaix en l'especialitat. "Tot i haver moltes llicenciades en biologia, quan vaig fer el doctorat el departament animal només hi havia una professora. En particular en estudis de fauna predominen els homes. I el món ornitològic no sé per què, és molt masculí. A Seo Birdlife, que té una directora, es treballa per arribar a una paritat, tot i que ara a la junta només hi ha 2 dones, i hi ha moltes dones treballant a l'entitat. Sempre hi ha hagut dones inquietes, des de Jane Godall a Jennifer Ackerman, però la realitat és que hi ha un tema social que encara no està resolt: hi ha molta feina de camp on trobes dones joves, però arriba un moment en què es fa difícil compatibilitzar viatges i sortides de camp amb la família. I també ens queda molt per avançar en la conciliació: sovint tinc reunions al vespre i a molts quilòmetres de casa."

A Seo Bird Life gestionen projectes de conservació, de custòdia, turisme ornitològic, ciència ciutadana i voluntariat. Al Delta de l'Ebre tenen en custòdia la reserva de Riet Vell, un exemple d'agricultura sostenible i de conservació de la natura que acull cada any milers de voluntaris i voluntàries des de diferents indrets del món. "Si és difícil per les treballadores, encara més difícil implicar-se com a voluntàries, després de la jornada laboral i la família...hi ha una franja d'edat entre 30 i 50 que el nombre de voluntàries disminueix..."

Maria Garcia, coordinadora d'Ecologistes en Acció

És una de les cares més conegudes d'Ecologistes en acció de Catalunya. A través dels projectes sobre contaminació, participen en la Plataforma per la Qualitat de l'Aire, i el Moviment per la Justícia Climàtica. "En aquest hi ha un grup motor amb moltes dones activistes.

Ens relacionem amb molts col·lectius i plataformes, i amb centres de recerca: casualment un equip de la UPC són tot homes, mentre que al CSIC és un equip de dones."

Maria Garcia té una llarga trajectòria amb les ong's. "He pogut desenvolupar la meua vida professional en el tercer sector, tot i ser molt precari econòmicament". Acabada la carrera d'enginyeria forestal va marxar a Costa Rica per treballar en projectes de natura i la societat, centrats en drets humans. "Als països del sud la majoria de conflictes socials i de desigualtat estan relacionats amb conflictes ecològics". Va treballar en projectes de cooperació amb Oxfam a Brasil, Paraguai, Bolívia i Holanda. Després d'uns anys a l'Observatori dels Drets Econòmics Socials i Culturals (DESC) va entrar a formar part d'Ecologistes en Acció, la federació d'entitats d'ecologisme social.

"A Ecologistes en acció fem ecologisme social: la crisi social, i econòmica estan relacionades amb la crisi ecològica, són les cares d'una mateixa crisi multisistèmica. Les ong som les que podem mantenir viva la democràcia, fer que la política tingui un impacte real en l'interès comú i els drets humans, per això és important no estar instrumentalitzats. Però encara la participació social i l'activisme és difícil de conciliar per les dones. Jo he viscut especialment la pressió de treballar tenint família, haver de viatjar tenint fills; he deixat la família bastant de banda per aquesta opció de vida, i sento que m'he perdut moltes coses. La conciliació és molt difícil. Tot ve marcat pel sistema patriarcal i capitalista. I a part, hi ha una punt d'autoexplotació: a les ong tenim tants reptes i tantes urgències que costa molt dir que no."

Marta Garcia, presidenta d'Ecoserveis

Marta Garcia és la presidenta de l'associació Ecoserveis, fundada el 1992 per desenvolupar projectes en l'àmbit de les energies renovables, l'eficiència energètica i la pobresa energètica. "A Ecoserveis tenim una estructura horitzontal amb 4 CEOs dels quals 3 són dones, dos ambientòlogues, la Cristina Ramos i jo mateixa, i una biotecnòloga, Joana Mundó, i

un home, l'Aniol Esquerra, que és enginyer industrial. És ben cert que el sector de l'energia és molt masculí, però nosaltres ens movem en un nínxol en el qual hi ha moltes dones; també quan contactem amb les companyies elèctriques parlem amb dones, perquè tracten la part social i de consum. Però els aspectes d'eficiència energètica, rehabilitació..., encara són molt masculins..." Des de l'entitat han participat en estudis que constaten el biaix de gènere no solament en la pobresa energètica, sinò en el món energètic en general. "Precisament el dia 8 llançarem un document explicant el paper de la dona en el món energètic, vist a escala general, que està molt masculinitzat."

Per a Marta Garcia, per fer front a la conciliació també a les entitats és clau tenir una estructura, oberta i flexible, com la que tenen a Ecoserveis. Tot i així, existeix una component pròpia del tercer sector: "A les ong no només estas treballant sinó que ets sensible a una causa, hi ha una lluita i estàs treballant però alhora estàs perseguint un objectiu, per això et dónes molt com a persona, no només com a treballadora".

XARXA DE VOLUNTARIAT AMBIENTAL

Rosa Garcia, directora de la Fundació Rezero

Rosa Garcia és la directora de la Fundació Rezero, des d'on es promouen polítiques i accions per la reducció dels residus. Des de molt jove, només amb 15 anys, es va implicar en l'activisme ambiental, impulsant la implantació de contenidors de recollida a Torre Baró.

Més tard, ja col·laborant amb l'associació ecologista científica CEPA, es va llicenciar en biologia i es va doctorar en Sostenibilitat.

Des de Rezero ha dirigit nombrosos estudis i plans de gestió i prevenció de residus municipals, així com campanyes de sensibilització: Catalunya Lliure de Bosses, Xarxa de comerç verd, el projecte de reducció de malbaratament alimentari Pont Alimentari...

També coordina l'àmbit de treball dedicat al desenvolupament de les propostes normatives i fiscals en l'àmbit de la gestió preventiva dels residus municipals i el consum responsable, com la Llei Catalana de Prevenció, el Gravamen bosses de plàstic o la Llei balear de residus...

Rosa Garcia, directora de la Fundació Rezero

20 entitats que defensen els drets de les persones LGTBI

Tot seguit us oferim un llistat d'associacions que treballen per la igualtat de lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals i intersexuals, algunes de fora de Catalunya però vinculades al territori català.

1) Plataforma d'entitats LGTBI

Va nèixer al 2012 amb una voluntat unitària per promoure una major presència social i crear sinergies entre les organitzacions que treballen en l'àmbit de l'associacionisme LGTBI.

2) Associació LGTB TALCOMSOM

Aquesta entitat de Vic i la comarca d'Osona es va crear per ser un punt de trobada del col·lectiu a la Catalunya Central. També realitza activitats a les comarques del Berguedà, la Garrotxa, el Moianès i el Ripollès.

3) Associació de Famílies Lesbianes i Gais

Té com a objectiu trobar espais on els fills i filles puguin veure i compartir models familiars com els seus. Treballa en la conscienciació i reivindicació dels drets de les famílies i infants a tenir aquest model familiar i no estar en situació de desprotecció i discriminació.

4) Associació de Mares, Pares i Familiars de Gais i Lesbianes (AMPGIL)

Neix l'any 1994 a partir d'un petit grup de mares disposades a ajudar-se mútuament per poder fer costat als seus fills i filles en la lluita contra la discriminació. Treballa freqüentment amb la resta d'entitats LGTBI.

5) Associació Colors de Ponent

Com passa amb la majoria d'entitats d'aquest àmbit, la tasca d'aquesta entitat de Lleida gira al voltant de quatre eixos d'actuació: l'acompanyament, la sociabilització, la visibilització i la reivindicació.

6) Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC)

Aquesta entitat, amb base a la ciutat de Barcelona, promou la Xarxa Solidària LGTB per lluitar contra la LGTBfòbia.

7) Associació Universitària de joves Gais, Lesbianes, Bisexuals, Transsexuals i Heterosexuals - «Sin Vergüenza»

També coneguda com a "Sinver", l'entitat està formada per estudiants i convida a cada persona a ser ella mateixa, aprenent que la diferència enriqueix, i a compartir experiències, històries, idees i reflexions al voltant del fet de ser LGBT a la nostra societat.

8) Casal Lambda

Aquest centre associatiu té com a objectiu la normalització del fet homosexual, oferint des de l'any 1976 a gais i lesbianes un espai de trobada i orientació. Disposa d'un centre d'informació i documentació sobre sexualitat dirigit a professionals i duu a terme un important treball de projecció social, sensibilitzant envers les institucions públiques, els partits polítics i el conjunt de la societat.

9) Associació Internacional de Persones LGTBI

ILGA, que és el seu acrònim, és la federació mundial d'organitzacions nacionals i locals LGTBI, amb més de 1.100 membres. Es va fundar l'any 1978 i té un estatus consultiu per l'ONU.

10) Federació Estatal de Lesbianes,

És el referent més important del moviment associatiu lèsbic, gai, transexual i bisexual a Espanya. Es tracta d'un espai de coordinació i intercanvi del què formen part més de 50 associacions de gairebé totes les comunitats autònomes i de tot tipus: d'estudiants, joves, esportistes, persones amb discapacitats, creients, migrants...

11) Comissió Unitària 28

Organitza la manifestació reivindicativa dels drets i llibertats del col·lectiu LGTBI amb una manifestació a Barcelona, un acte central i una manifestació descentralitzada per recolzar entitats de fora de Barcelona. Al 2017 es va commemorar el 40è aniversari de la primera manifestació.

12) Fundació Enllaç

Ajuda a persones grans, dependents o en risc d'exclusió i al seu entorn mitjançant serveis d'acolliment i assessorament per part de professionals del treball social, el dret i la psicologia. A més, tenen un servei d'acompanyament a persones LGTBI que viuen soles o en risc d'exclusió i han creat cursos de formació per a professionals d'atenció directa a persones grans que formen part d'aquest col·lectiu.

13) Gais Positius

Treballen l'àmbit de la salut sexual i el VIH i la sida des de l'any 1994. Han fet grans contribucions al moviment LGTBI, sent una de les entitats impulsores de la Llei contra la LGTBI-fòbia (Llei 11/2014). Amb les seves accions volen millorar de la qualitat de vida de les persones homosexuals seropositives i la normalització social i la no discriminació en els drets ciutadans.

14) Associació Catalana per la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants (ACATHI)

Els seus objectius són inserir les persones estrangeres dins de la societat en les condicions més dignes possibles, respectant els seus drets i informant-les sobre les seves obligacions com a nous ciutadans o ciutadanes. També donen a conèixer a la societat la realitat de les persones del col·lectiu LGTBI en situació d'immigració.

15) Generem!

Entitat referent en el col·lectiu transsexual fundada l'any 2015. Va néixer amb la voluntat de donar a conèixer les realitats de les diferents identitats i expressions de gènere de les persones.

16) Associació Cristiana de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals de Catalunya

Aquesta entitat porta més de 25 anys donant a conèixer la realitat LGTB a les comunitats cristianes i la realitat cristiana a la comunitat LGTB. S'autodefineix com un espai de trobada i de llibertat per compartir vivències, viure naturalment la fe i realitzar així un creixement personal.

17) H2O - Col·lectiu Gai, Lesbià, Bisexual i Transsexual del Camp de Tarragona

Persegueix com a principal objectiu dignificar i millorar la situació de les persones homosexuals i transsexuals a la nostra societat a tots els seus àmbits: treball, oci, joventut, família, gent gran, cultura, política, etc., però molt especialment en l'educació, entenent-la com una eina transformadora d'una realitat.

18) LGTB Ebre

Es va crear l'any 2014 arran de la primera marxa per l'alliberament gai a les Terres de l'Ebre del mes de juny per crear un col·lectiu estable al territori. Recull l'herència de l'Associació per la Igualtat de Gais i Lesbianes de les Terres de l'Ebre, creada el 2008.

19) LGTB Terrassa

Ofereix activitats obertes a tothom, com ara xerrades, formacions, debats, festes, cine-fòrums, tallers, excursions, intercanvis amb altres associacions, presentacions, etc. També té un espai de denúncia de qualsevol tipus de discriminació per raons de gènere o orientació sexual, i fa de pont amb altres entitats per a necessitats jurídiques o psicològiques.

20) Grup d'Amics Gais, Lesbianes, Transsexuals i Bisexuals

S'autodefineixen com una associació educativa, lúdica, i cultural reivindicativa, adreçada a la població en general i en particular als col·lectius LGTBI. Un lloc de trobada per intercanviar experiències en un espai de confiança i respecte.

La implicació de les Associacions de Famílies en escoles que aposten per la renovació pedagògica

Quan una escola implementa una pedagogia no tradicional, el suport de les famílies és vital perquè el projecte tiri endavant. Parlem amb associacions de pares i mares de dos centres per saber com ajuden a enfortir el projecte pedagògic.

Foto de grup de la Coordinadora de l'AFI d'El Martinet

Espais amplis i nens i nenes treballant en diferents propostes. Famílies que no s'acomoden a la porta de l'escola, sinó que acompanyen els infants a dins i s'hi estan una estona. Alguns, fins i tot, es queden al llarg del matí preparant la fruita per a l'esmorzar. Això és el que et trobes quan entres a l'Escola El Martinet de Ripollet. Aquest centre públic va apostar per una pedagogia no tradicional des dels seus inicis. De fet, aquests espais són fruit del treball conjunt entre l'equip docent, les famílies i l'equip d'arquitectes que es va encarregar de l'edificació. Van somiar una escola i la van construir des dels ciments.

Els espais, però, no són l'únic que caracteritza a aquest centre. No tenen ordinadors, ni pissarres electròniques, però, en canvi, tenen materials molt diversos i de qualitat, molts de fusta, i perfectament cuidats. Les famílies dels infants s'impliquen en la conservació i reparació d'aquest material. També en la dels mobles, cortines, llibres... "Com a famílies, estem molt a l'escola i hi contribuïm a través de les comissions" ens explica Marta Vendrell, membre de la coordinadora de l'Associació de Famílies d'Infants d'El Martinet.

Des de l'AFI busquen estar presents a l'escola i volen cuidar la relació entre aquesta i les famílies. La Marta assenyala que hi ha un diàleg constant i reunions setmanals o quinzenals amb la direcció. Les accions que porten a terme tant l'escola com l'AFI es fan amb el suport de l'altra i sempre d'acord amb la línia pedagògica del centre.

Activitat de l'Associació Amics d'El Martinet

Escoles en transició

Sovint no és possible generar un projecte com el d'El Martinet des de l'inici, i els centres fan un procés de canvi que pot allargar-se durant anys. A l'Escola Mediterrània de Viladecans hi estan començant. L'equip de mestres, amb la seva implicació i aposta per la innovació i la renovació pedagògica, hi estan impulsant un canvi de model cap a l'educació viva i activa. Aquest curs 2017-2018 l'han implementat a P3 i el nou model anirà creixent amb aquesta generació i les que vinguin després.

L'Associació de Pares i Mares d'Alumnes de l'Escola Mediterrània ha aollit aquest replantejament amb molt d'entusiasme i ha incorporat com un dels seus objectius donar suport al projecte educatiu iniciat per part de l'equip docent. Eloïsa Francía és la presidenta de l'AMPA i està molt il·lusionada amb aquest canvi, tant que s'està formant en educació viva i activa. "La nostra aportació és informar i divulgar la nova metodologia a les famílies, explicant els fonaments que justifiquen el canvi, així com els avantatges i la seguretat del canvi", explica.

L'AMPA està molt implicada en la difusió del nou model. Participa en la xerrada que es farà al centre el 23 de febrer sobre educació viva i activa, en les xerrades que es fan a les llars d'infants i en la preparació de la jornada de portes obertes, on volen que les persones participants 'visquin' l'experiència que després viuran els seus fills i filles: llibertat de moviment, respecte als propis ritmes, aprenentatge basat en l'experimentació i la manipulació, etc.

"El nostre propòsit és que les famílies siguin part viva i activa de l'escola, que participin quotidianament en el seu funcionament i que s'estableixin ponts escola-família més estrets", afegeix Eloïsa Francía. Algunes de les propostes que tenen per fomentar aquest vincle són unes tertúlies mensuals gratuïtes on es troben les famílies i parlen sobre educació, criança i escola; i una activitat de ioga en família, amb la finalitat de fomentar passar i compartir més temps amb els fills i filles.

Sintonia entre l'escola i les famílies

Marta Vendrell afirma que moltes famílies trien El Martinet atretes pel model pedagògic. N'hi ha algunes que canvien de residència per tal que els seus fills i filles puguin accedir a aquest centre. A Viladecans, les famílies també han rebut bé el canvi: "Molts dels alumnes de P3 han vingut a l'escola pel nou mètode".

Per a aquelles que, al contrari, no estan tan familiaritzades amb el model, l'AFI d'El Martinet ha creat la comissió 'Créixer en comunitat'. Un dels seus objectius és acollir les famílies noves i reforçar el sentit de comunitat.

A l'Escola Mediterrània, algunes famílies s'han interessat per informar-se i saber per què l'escola ha fet aquest canvi. L'Eloïsa Francía ho veu com una oportunitat de diàleg: "Estem molt satisfets perquè entenem que un pas com aquest requereix debat i necessita informació, i tant l'escola com nosaltres com a AMPA estem obertes a explicar i respondre els dubtes que van sorgint. Confiam en el diàleg i la informació perquè tothom se senti còmode i segur amb com s'està duent a terme la implementació de la nova metodologia".

Més enllà de models i etiquetes, la Marta afirma que el que més valoren les famílies és com tracten els i les mestres els seus fills i filles: "El que ens enamora a tots i totes és la mirada que tenen cap als infants, que els valoren per allò que són i no per allò que fan. Les mestres els acompanyen, no hi ha una transmissió de coneixements unidireccional sinó que el que succeeix és un aprenentatge mutu. Com ho fan és el més espectacular de tot. Hi ha una manera de fer molt curosa i particular".

Mestra i alumnes a l'hort de l'Escola Mediterrània

10 llibres per a un Sant Jordi 2018 combatiu

La Diada de Sant Jordi ni comença ni acaba amb les plomes mediàtiques. Us fem 10 propostes de llibres amb plena consciència social per gaudir d'un Sant Jordi desacomplexat.

Una bona manera de gaudir la Diada d'enguany de Sant Jordi, lluny dels flaixos i les càmeres, és seguir la llista de recomanacions de llibres amb compromís social que us hem elaborat des de Xarxanet per al públic adult. Conflictes internacionals, poesia, biografies en primera persona, retrats punyents... tota una varietat narrativa que està a l'alçada d'una jornada cada vegada menys estereotipada.

Un Sant Jordi amb plena consciència

1 *Petjades d'aigua i sal. Instants als camps de refugiats de Grècia* (Sara Montesinos i Samuel Nacar)

Els autors d'aquest àlbum de fotografies recullen el drama de les persones que han arribat a Europa per mar, i que han ocupat els diversos camps de refugiats a Grècia. L'obra pretén deixar testimoni en primera persona de la petjada d'una gent que ha estat sovint ignorada per les autoritats que han mirat cap a una altra banda.

2 *L'educació en vers. Cent poemes sobre ensenyar i aprendre* Antoni Tort Bardolet

Aquesta antologia de poesia, que repassa obres d'autors com ara Anglada, Brossa, Comadira, Espriu, Foix, Goytisolo, Marçal, Margarit, Sampere, Vinyoli, Verdaguer, etc. i traduccions de textos d'Akhmàtova, Brecht, Hardy, Pessoa, Prévert, entre altres, ofereix una prova de com la poesia s'ha referit a l'escola i a l'educació.

3 *La guerra no té cara de dona* Svetlana Aleksíevitx

Tal i com defineixen l'obra al The Guardian "Un monument a la valentia... Aquesta és una lectura dura, tant emocionalment com intel·lectual... El relat d'Aleksíevitx sobre la Segona Guerra Mundial a través dels ulls de centenars de dones, és extraordinari... El seu èxit és tan impressionant com admirables són les experiències d'aquestes dones."

4 *El franquisme que no marxa* Lluc Salellas i Vilar

Lluc Salellas i Vilar, periodista del Grup de Periodistes Ramon Barnils, fa un viatge al cor mateix de les famílies responsables de la dictadura franquista. Un trajecte que posa davant la societat els noms i els cognoms de les persones amb més pes durant el franquisme que van sobreviure durant la Transició i hi van continuar manant, tot i carregar a l'esquena el pes d'una infàmia de quaranta anys.

5 *Manuel de Pedrolo. La llibertat insubornable* Bel Zaballa

La periodista vilafranquina de Vilaweb, Bel Zaballa, retrata amb una obra documentadíssima la vida i les vicissituds de l'a vegades oblidat Manuel de Pedrolo, que va aconseguir que el seu Mecanoscrit del segon origen, esdevingués el llibre més llegit de tota la història de la nostra literatura. Pedrolo, de qui enguany en celebrem el 100è aniversari del seu naixement, va haver de superar les dificultats del seu temps, com ara la censura, i mai va renunciar als seus ideals: "Per l'únic que val la pena lluitar és per les utopies".

6 *August Gil Matamala. Al principi de tot hi ha una guerra* David Fernández i Anna Gabriel

David Fernández i Anna Gabriel Sabaté relaten la vida d'August Gil i Matamala una veu fidel als principis universals de llibertat i justícia. Una veu resistent -crítica i sòlida, discreta i perseverant- sota qualsevol circumstància: primer, contra la negra nit del franquisme; després, contra les renúncies i frustracions que van originar el règim del 1978; avui, contra les desigualtats globalitzades del segle XXI.

7 *Istanbul Istanbul*
Burhan Sömnez

Burhan Sömnez aconsegueix donar veu als “sense nom”, amb una obra en a qual imagina a quatre presos retinguts en una cel·la subterrània de la bella ciutat d'Istanbul, que acaba essent la protagonista real de l'obra. Durant deu dies s'expliquen contes i vivències personals, desitjos i temors, anhels de futur i penes del passat; somnis amb un estil que barreja la perspèctiva i l'humor amb la tragèdia.

8 *El patriarcat del salari*
Silvia Federici

Aquesta obra ha esdevingut un referent en el camp del feminisme enguany. Silvia Federici és una veterana activista, professora i autora i compta amb nombrosos assajos sobre filosofia política, teoria feminista, estudis culturals i educació. L'obra és un recull dels seus articles amb una qüestió en comú: fan una revisió profunda del marxisme des d'una perspectiva feminista, entenent que la teoria marxista, malgrat les seves mancances, ha estat essencial per al feminisme i el seu desenvolupament.

9 *Muso Kunda, la casa de les dones*
Gemma Freixas

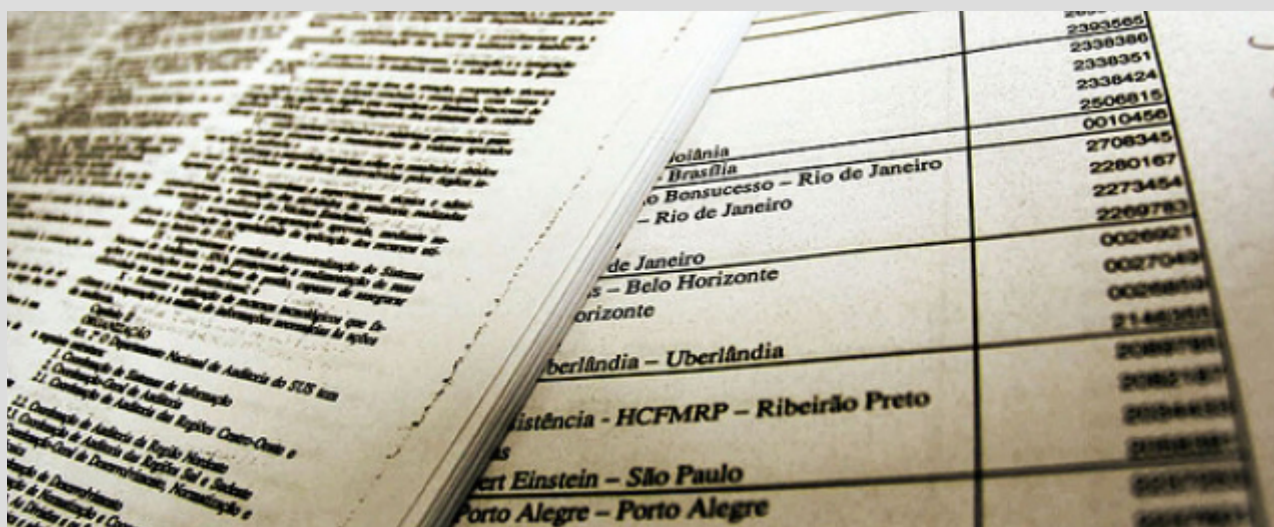
Muso Kunda, la casa de les dones és una novel·la que viatja al cor del Sàhara per denunciar el salvatgisme camuflat de creença religiosa i per retre homenatge a totes les lluitadores per la llibertat de la meitat més vexada del gènere humà. L'autora plasma com la protagonista de l'obra, Mariam, una jove bibliotecària de Mali no està disposada a ser ultratjada pel règim de terror d'Ansar Dine, una organització que practica la violència extremista que es fa amb el poder de Timbuctú, el 2012.

10 *Mira'm als ulls*
Miriam Hatibi

A partir de la seva pròpia experiència, Míriam Hatibi relata, en primera persona, el descobriment de «ser diferent» i la construcció d'una identitat plural. En un to proper, amb enorme intel·ligència i agudesesa, desmunta tòpics i estereotips sobre la diversitat, i reflexiona sobre els conceptes d'integració, assimilació, tolerància i convivència. L'autora és molt clara en la seva intencionalitat: “Vull per als meus fills un món que aposti per la convivència, la diversitat, la pluralitat i el diàleg, sense que ningú hagi de donar explicacions pels seus cognoms o les seves creences.”

Tot el que vols saber sobre les auditories

Cada vegada més, les entitats es veuen obligades a realitzar un procés d'auditoria per tal de poder aconseguir la màxima transparència front a tercers.

- Què és l'auditoria?

L'auditoria és l'activitat consistent en la revisió i verificació dels comptes anuals, així com d'altres estats financers o documents comptables, elaborats d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que resulti d'aplicació.

L'auditoria ha de ser objectiva i analítica i té com a finalitat l'emissió d'un informe en el qual es doni una opinió tècnica sobre la fiabilitat de la informació.

- Tipus d'auditoria?

En els darrers anys hi ha hagut una especialització de l'auditoria que ha fet que segons els objectius que persegueix, la persona que la realitza, la seva obligatorietat, la seva extensió i el seu procés, es puguin diferenciar els següents tipus d'auditoria:

- Interna o externa.
- Financera o operativa.
- Obligatòria o voluntària.
- Total o parcial.
- Pública o governamental
- Sistemes

- Objectius de l'auditoria?

Existeixen diferents tipus d'objectius, alguns són:

- Conèixer la situació actual i exacta de l'entitat
- Donar credibilitat i confiança davant tercers
- Detectar frau i errors tècnics que s'estiguin cometent a l'entitat
- Comprovar la legalitat de tots els processos i actuacions
- Observar si el sistema de treball de l'entitat és eficaç i eficient
- Obtenir la màxima informació possible per poder prendre decisions

- Fases de l'auditoria?

L'auditoria és un treball sistemàtic que requereix una planificació. Per això s'estructura en tres fases:

- 1. Anàlisi i planificació:** La persona auditora estudiarà les característiques de l'entitat i planificarà l'auditoria per poder obtenir la informació necessària.
- 2. Execució :** Revisió mitjançant proves substantives de la informació comptable.
- 3. Verificació** dels comptes anuals i emissió de l'informe

- Anàlisi i Planificació

Durant la fase de planificació, la persona auditora realitza feines preliminars de coneixement de l'entitat auditada i del sector en el qual treballa. La primera auditoria implica un treball extra de coneixement de l'entitat i dels seus procediments. Per aquest motiu les reunions a mantenir amb la persona auditora seran més extenses, així com la documentació a proporcionar (escriptures de constitució i modificacions estatutàries, declaracions fiscals d'exercicis anteriors, descripció dels circuits operatius, organigrama, detall dels assessors legals, llibre d'actes...).

- Execució

Un cop finalitzada la primera fase, s'inicia la fase d'execució, la qual comprèn l'anàlisi de la informació comptable correctament tancada. En aquesta fase la persona auditora ens demanarà un balanç de comprovació de sumes i saldos amb el màxim detall, un balanç de situació i el compte de resultats.

També li serà requerida a l'entitat la informació necessària per poder revisar les àrees considerades de risc o més significatives. Aquestes àrees varien segons la tipologia de l'entitat, generalment són:

- Ingressos i despeses
- Usuaris i deutors
- Proveïdors i creditors
- Immobilitzat, existències i tresoreria
- Fons propis
- Deutes amb entitats financeres i altres passius
- Impostos

Tota la documentació de suport demanada per la persona auditoria es farà servir com a evidència suficient i adequada del registre comptable de l'entitat, com per exemple; xecs, justificants de transferències, factures emeses i rebudes, contractes, llibres principals i auxiliars, fulls de treball i fulls de càlcul.

El coneixement sobre l'entitat i les seves operacions, així com les conclusions assolides, quedaran reflectides als papers de treball de l'auditoria.

Les entitats auditades han d' implicar-se en el procés d'auditoria i han de seguir els mateixos criteris que la persona auditora durant la seva actuació professional: transparència, respecte al marc normatiu, independència i ètica professional.

- Informe d'auditoria

L'informe d'auditoria és un document mercantil en què es mostra el treball dut a terme per la persona auditora i la seva opinió sobre la situació econòmica de l'entitat.

Els tipus d'opinió d'un informe d'auditoria poden ser:

- Favorable
- Amb excepcions
- Desfavorable
- Denagada

Aquest document serveix per veure la salut econòmica i la viabilitat de l'entitat, i és per aquesta raó que és molt important per als òrgans de govern de les entitats, per a les entitats financeres, proveïdors i creditors, administracions públiques i per als treballadors i treballadores.

10 guies d'estil per a un llenguatge inclusiu

Pretenen que els missatges no atemptin contra la dignitat de les persones i fomentin comunicacions sense discriminació.

Fer ús d'un llenguatge inclusiu consisteix en propiciar l'emissió de missatges que no atemptin contra la dignitat de les persones i fomentin les comunicacions no discriminatòries en qualsevol àmbit organitzacional. La comunicació inclusiva ha de donar rellevància a la presència dels dos sexes i evitar també l'ús d'imatges que puguin afectar a la dignitat de diversos col·lectius.

A continuació, es presenten diverses guies d'estil per al tractament de continguts sobre diversos col·lectius i temàtiques:

- 1** **Persones grans**
Elaborada per EAPN per ajudar a professionals de la comunicació a oferir una informació de qualitat sobre la gent gran.
- 2** **Persones sense llar**
EAPN i l'Ajuntament de Barcelona, amb aquest manual, volen ajudar a professionals de la comunicació a oferir una informació adequada i de qualitat sobre el col·lectiu de les persones sense llar.
- 3** **Salut mental**
Creada per FEAFES, amb la intenció de per donar un cop de mà a professionals de la comunicació per a què puguin aportar una informació de qualitat en temes relacionats amb la salut mental i les persones que pateixen aquesta malaltia.
- 4** **Maltractament infantil**
Manual confeccionat conjuntament pel Departament de Benestar i Família, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i el Col·legi de Periodistes de Catalunya, l'objectiu és facilitar eines als mitjans de comunicació i a les empreses periodístiques perquè a l'hora d'abordar una notícia sobre maltractament infantil, ho facin d'una manera responsable.
- 5** **Minories ètniques**
Amb aquesta publicació, el Col·legi de Periodistes de Catalunya pretén ajudar professionals de la comunicació a oferir una informació adient en el moment de tractar les minories ètniques.
- 6** **Violència masclista**
Guia d'estil publicada per la Generalitat de Catalunya amb la intenció que es millori la comunicació sobre aquesta temàtica oferint una informació de qualitat sobre la violència masclista.
- 7** **Prostitució**
L'Agència ABITS de l'Ajuntament de Barcelona, en col·laboració amb l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya, han elaborat aquest document amb quinze recomanacions, en base a un anàlisi fet sobre el fenomen de la prostitució a la premsa escrita i als mitjans digitals i audiovisual, així com d'un posterior grup de discussió.
- 8** **LGTBI**
Vol facilitar un llenguatge inclusiu a professionals de la comunicació a l'hora de tractar les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals. Confeccionada conjuntament pel Departament de Benestar i Família, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i el Col·legi de Periodistes de Catalunya
- 9** **Risc d'exclusió**
Les persones migrades, les persones amb discapacitat i la comunitat gitana són els col·lectius en risc d'exclusió sobre els quals es centra aquesta guia d'estil per a periodistes, elaborada per l'Asociación Gallega de Reporteros Solidarios.
- 10** **Pobresa, vulnerabilitat i voluntariat**
Editada per EAPN, les persones professionals de la comunicació podran aportar informació de qualitat quan publiquin continguts relacionats amb el col·lectiu de persones vulnerables i en situació de pobresa.

20 Eines per millorar la comunicació 2.0 de la teva entitat

En aquest recurs us presentem un recopilatori de les eines 2.0 que es fan servir actualment. Moltes d'elles poden ser profitoses i innovadores per a les entitats.

Les noves tecnologies i més concretament les TIC, han revolucionat la forma de comunicar-se. Si abans el telèfon i el correu ordinari era la millor manera de comunicar-se, ara els dispositius mòbils, Internet, les apps i la web 2.0, ho estan revolucionant tot. Però quines són les eines 2.0 que poden millorar la comunicació de la vostra entitat? En aquest recurs us ensenyarem quines eines poden ajudar-vos a implementar un nou canal de comunicació amb els vostres socis i voluntaris. Algunes poden modificar els costums d'utilitzar les eines, però ja veureu com notareu una resposta més agradable per part dels vostres interlocutors.

Missatgeria electrònica

És una de les últimes tendències. Encara que l'utilitzin molts adolescents, pot ser molt útil per les entitats juvenils. Snapchat consisteix en un forma de xatejar intercanviant imatges i vídeos. Amb aquestes imatges, l'usuari pot afegir text, dibuixar-hi o editar-les. La curiositat d'aquesta eina, és que el missatge s'esborra al cap de 10 segons.

Ja sabem que és una eina molt coneguda. Moltes entitats l'estan incorporant com a eina de comunicació directe i l'inclouen als seus portals webs com si fos una xarxa social més. Whatsapp permet una comunicació molt directe que les xarxes socials no tenen. Si l'utilitzeu, us recomanem molt que ho feu saber als vostres socis o voluntaris perquè puguin contactar amb vosaltres. I a més, ara ho podreu utilitzar des del vostre navegador web.

És el mateix que Whatsapp, però en programari lliure i en català! Podeu utilitzar-lo de la mateixa manera, incloent el seu logotip a la vostra pàgina web i relacionar-ho amb el vostre número de telèfon! Telegram també disposa de diverses eines per poder utilitzar-la a l'ordinador!

Eines d'automatització

IFTTT automatitza processos de les eines 2.0. Mitjançant aquesta eina podreu, per exemple, enviar un correu electrònic, o un tuit, a un periodista quan publiqui una nota de premsa. El més interessant de IFTTT, es que aquests processos els podeu inventar vosaltres o els altres usuaris!

Buffer és una eina molt interessant per publicar continguts a les xarxes socials. Permet programar publicacions. Però el que més interessant és, la possibilitat d'incorporar continguts de tercers a les vostres xarxes socials. Mitjançant el botó d'afegir contingut que us podeu instal·lar al vostre navegador d'Internet, podreu anar afegint els articles que més us interessin a les vostres xarxes socials!

Xarxes socials

Facebook Fan Page

Aquesta app per dispositiu mòbil us permet gestionar diverses pàgines de Facebook, de les quals vosaltres sigueu els administradors. Mitjançant aquesta aplicació, podreu penjar publicacions amb imatges i vídeos i respondre els comentaris que la vostra comunitat escrigui.

Facebook Groups

Amb aquesta app podreu gestionar els grups de Facebook que vosaltres administreu. Podreu llançar preguntes, gestionar comentaris o publicar-hi continguts per discutir-los. Amb aquesta app podreu crear una gran comunitat oberta que tracti sobre els temes que més interessin a la vostra entitat.

Twitter

Concebuda com una eina de «microblogging», s'ha convertit en una eina de comunicació molt ràpida. A vegades més ràpida que la radio. Tot i què és d'ús general, un canal de Twitter pot ser molt útil en el cas d'haver de retransmetre esdeveniments. Els missatges directes també poden servir per comunicar-se amb els vostres socis o voluntaris.

Instagram

Una imatge val més que mil paraules, aquesta és l'essència d'Instagram. Mitjançant fotografies i vídeos, la vostra entitat pot transmetre molta informació. Si ho acompanyeu de filtres i altres eines, podreu arribar a tenir molts seguidors i de pas molts socis i voluntaris.

Hootsuite

Hootsuite és una eina de Community Manager, la qual et permet gestionar diversos comptes de xarxes socials. Amb Hootsuite podràs gestionar 3 comptes de xarxes socials gratuïtament. Incorpora alguna novetat interessant, com la inserció de fotografies a Twitter. Permet programar publicacions, escurçar enllaços i us dona unes estadístiques molt interessants.

TweetBinder

TweetBinder és una eina genial per conèixer quines etiquetes estan sent utilitzades a Twitter. Si voleu escriure un tuit i què aquest arribi lluny, passeu-vos per TweetBinder. Mitjançant l'eina podreu conèixer quanta gent utilitza l'etiqueta que voleu acompanyar el vostre tuit. L'eina és gratuïta i de pagament.

Butlletí electrònic

Mailchimp

Mailchimp és una eina genial per crear butlletins electrònics amb disseny responsiu. Amb un compte gratuït us permet enviar llistes de correu de 2000 subscriptors. Disposa de múltiples plantilles de disseny pel vostre butlletí, però si voleu també en podeu dissenyar una. Sens dubte una de les eines més imprescindibles del món de la comunicació 2.0.

Vídeoconferència

Hangouts

Realitzar una videoconferència amb diversos usuaris, compartir la pantalla de l'ordinador, compartir documents, gravar la videoconferència... tot això és el que podreu fer amb Hangouts. Aprofitant el compte de Google, podreu comunicar-vos amb els vostres contactes. I si ho desitgeu, també podreu retransmetre videoconferències en directe!

Skype

Quant Microsoft va comprar Skype va mantenir la funció principal de l'eina, però va complementar-la amb les eines com Outlook, OneDrive i Office. En definitiva, amb l'Skype podreu realitzar videoconferències, compartir documents, compartir pantalles i aprofitar totes les eines gratuïtes de Microsoft.

Infografies

Infogr.am

Últimament les infografies s'estan posant molt de moda ja que faciliten la lectura de l'usuari final. Infogr.am és una eina 2.0 per crear infografies interessants. Amb aquesta eina podreu presentar dades, però d'una forma gràfica i així els vostres seguidors us ho agrairan. Amb l'eina, podreu exportar les imatges i després penjar-les a les xarxes socials.

Canva

Canva és una eina ideal per crear imatges publicitàries o infografies. És una eina molt fàcil d'utilitzar, amb recursos gratuïts i recursos de pagament. També permet pujar fotografies per fer composicions. Canva disposa de les mides ideals que han de fer les imatges que es publiquen a les xarxes socials.

Blogs

Plataforma de blogs Xarxanet

La plataforma de blogs de Xarxanet és un projecte de Xarxanet perquè les entitats puguin disposar d'un blog i un servei d'assessorament, totalment gratuït. Darrera aquesta plataforma hi ha un sistema Wordpress. Per tant, qui estigui familiaritzat amb els blogs Wordpress, no tindrà gaires problemes en construir el seu blog dins d'aquesta plataforma.

Tumblr

Aquest sistema de blogs està guanyant molta popularitat per la seva simplicitat. Normalment aquests tipus de blogs, s'associen a plantilles de disseny molt simple: una fotografia i el text de la notícia. Això ha generat que la gent que necessita comunicar coses molt senzilles, trobi en aquesta eina la solució ideal per no enredar-se tan.

Publicacions i magazines

Scribd

Scribd és una eina que us permet crear la vostra revista en línia. El mateix servei us deixa penjar la vostra revista i aquesta podrà ser llegida per tothom qui ho desitgi. Vosaltres podreu inserir-la a la vostra pàgina web o blog. Mitjançant l'Scribd podreu conèixer la quantitat de visites que rep la vostra revista electrònica.

Flipboard

Flipboard és una eina per realitzar una revista en línia, però de continguts de tercers o de continguts vostres que ja estiguin penjats a la vostra web o blog. Aquesta eina segueix la tendència de l'anomenada curació de continguts, que consisteix en afegir o utilitzar continguts de tercers als vostres blogs o pàgines web. Flipboard acaba d'anunciar que ja té la seva versió web disponible. Abans només hi havia versió dispositiu mòbil.

‘About’, el primer comparador ètic de productes

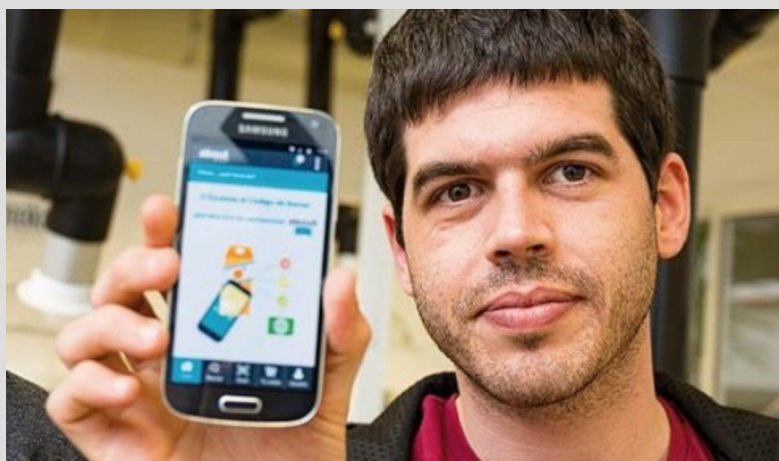
L'aplicació per a web i mòbils permet als consumidors analitzar i comparar l'impacte dels productes en el medi ambient, en la societat i en la salut.

La idea de l'aplicació 'About' va néixer el 2015, però no va ser fins a finals de 2017 que es va poder materialitzar. Creada per dos documentalistes que havien treballat l'impacte social i mediambiental de la crisi econòmica, pretén que els consumidors, amb informació i coneixement, puguin modificar els seus hàbits de compra i això provoqui un canvi.

Són moltes les persones que per coherència amb el seu compromís amb la societat, la salut i el medi ambient, volen comprar de manera ètica i responsable, però els resulta difícil per la manca d'informació. Aquesta és la premissa de la qual va néixer el projecte.

'Aboutit' permet comparar productes per preus però també sota criteris ètics, i la persona usuària ho pot fer amb el codi de barres del producte (escanejant-lo amb el mòbil) o bé fent una cerca per apartats per poder obtenir una visió general dels productes que s'ofereixen d'aquella tipologia. En ambdós casos, en escollir el producte en qüestió apareix la puntuació i tota la informació, si aquest està a la base

de dades de l'aplicació -actualment n'hi ha 15.000 registrats-. Per l'avaluació i la consegüent puntuació dels productes, el comparador té en compte l'impacte de l'empresa fabricant i del mateix producte sobre tres aspectes:

- **Societat:** avalua les seves polítiques i la responsabilitat social corporativa de l'empresa a través d'indicadors com drets humans i laborals, comunitat i acció social, transparència, anticorrupció, client i consumidor.
- **Salut:** contempla els riscos per a la salut que té un producte, els beneficis i els ingredients.
- **Medi ambient:** analitza l'impacte que té el fabricant d'un producte sobre el medi ambient.

Aquests balanços s'obtenen mitjançant metodologies úniques creades expressament per institucions i universitats de referència totalment independents de la indústria. D'aquesta manera, les puntuacions que obtenen els productes estan fetes

Marcos Costa: “Molts sahrauís es formen per exercir de metges i ajudar el seu poble, però falten medicines i eines”

El poble sahrauí fa més de 40 anys que es troba exiliat. Persones com Marcos Costa treballen per a millorar i dignificar les condicions de vida dels sahrauís, un problema que actualment sembla oblidat.

Marcos Costa i Esther Mora amb el president d'ASAVIM.

El Marcos Costa acull infants sahrauís des de fa vint anys a través del projecte ‘Vacances en Pau’. Arrel de la primera experiència com a família d’acollida, va decidir anar més enllà i col·laborar en projectes als campaments on viu el poble sahrauí fa més de quaranta anys. Actualment, forma part de l’associació Sabadell Acull Infants Sahrauís (SAIS) i coordina el projecte d’acollida a tot el Vallès Occidental.

Fa gairebé vint anys vas acollir per primera vegada un infant sahrauí. Recordes com va ser l'experiència?

Va ser meravellosa. Arrel d'aquesta experiència vaig decidir continuar treballant més enllà de l'acollida. Ja havia participat anteriorment en moviments de solidaritat amb zones com Palestina o Nicaragua, i el tema del Sàhara era una cosa que estava pendent. La meua companya i jo vam decidir acollir un infant i a partir d'aquí, la nostra implicació va anar a més.

Quan els infants tenen 12 anys, deixen de participar en el projecte per a donar pas als més petits. Heu continuat mantenint la relació?

El Sidi va ser el primer nen que vaig acollir, va venir a casa durant dos estius. Des del primer any, la meua companya i jo ens vam desplaçar als campaments i vam conèixer la seva família i el seu entorn. Quan arribes allà entens moltes coses, com actituds que de vegades veus aquí i no acabes d'entendre. Llavors hi vas cada any i es crea un vincle pràcticament familiar, tant amb els nens com amb la resta de la família. No amb tots mantenim una comunicació igual de fluida, ja que alguns marxen a estudiar a Algèria o a Cuba i és més complicat veure'ls als campaments.

Actualment teniu un nen sahrauí en acollida.

Ara tenim en acollida al Benna, que té 11 anys i aquest és el tercer any que participa al programa. Els meus fills, un nen de 4 anys i una nena de 7, han vist infants sahrauís a casa des que han nascut i fins i tot han estat als campaments. Ja estan familiaritzats amb els sahrauís.

Els infants tenen uns costums i una cultura diferent a l'occidental. Com són els primers moments de contacte amb les famílies?

Més enllà del tema cultural, per als infants el més difícil és estar allunyats de la seva família. Fins que s'adapten a la família d'acollida passen molta angúnia, tot i que el poble sahrauí s'adapta i entén molt bé la nostra cultura. La majoria tenen una gran capacitat d'adaptació, alguns venen dos anys i tenen dificultats per aprendre la llengua, i d'altres marxen d'aquí parlant un català perfecte.

Un dels objectius del programa és que els infants puguin sortir durant dos mesos de les difícils condicions dels campaments. Quins són els principals problemes?

El principal problema que es pateix als campaments és la falta de recursos. L'alimentació es redueix pràcticament a arròs i lleties. A més, no a tots els campaments hi ha electricitat, tot i que ara està començant a arribar gràcies a projectes d'Algèria. L'escolarització és obligatòria, però quan no falta un professor falta material, i quan no, ha plogut i ha caigut l'escola. Molts sahrauís es formen per exercir de metges i ajudar el seu poble, però als hospitals falten medicines i eines per a poder operar. Per això, un dels objectius del projecte és que els infants es facin revisions exhaustives quan vénen aquí.

Brigadas Solidarias Mariem Hassan en un campament sahrauí.

Has parlat sobre les visites als campaments on has pogut conèixer de primera mà la realitat del poble sahrauí. En quins projectes has col·laborat?

Portem a terme les Brigadas Solidarias Mariem Hassan, en col·laboració amb la Asociación Saharui de Víctimas de Minas (ASAVIM). El projecte està adreçat a donar assistència a les víctimes i l'enviament de material per explicar a les escoles com actuar davant les mines.

Les mines de raïm tenen forma de joguines, poden tenir forma d'avió o de pilota, de manera que quan els infants estan jugant al desert perquè la seva família hi té ramat i veuen una d'aquestes mines, pot ser molt perillós.

El Sàhara és un dels territoris més minats del món, amb més de 16 milions de mines desplegades. Moltes d'aquestes bombes es troben en el que anomenem 'Mur de la vergonya', que divideix la part ocupada pel Marroc de la part que controla el Front Polisario i en el qual s'inverteix un milió d'euros diari pel seu manteniment. El mur divideix tot un poble, hi ha famílies que fa anys que no es veuen.

De quina manera us coordineu les ONG internacionals i les associacions locals sahrauís?

El poble té un govern amb uns ministeris que gestionen temes com l'educació o la sanitat. A través d'aquests òrgans es realitzen demandes, que en el cas de Catalunya es coordinen dins la Federació d'Associacions Catalanes Amigues del Poble Sahrauí. A partir d'aquí, les entitats ens coordinem entre nosaltres per no solapar-nos i poder donar la millor cobertura possible.

Creus que 'Vacances en Pau' ajuda a conscienciar sobre la situació del poble sahrauí a Catalunya?

Quan els infants arriben aquí, al cap de pocs dies comencem a rebre trucades de diferents mitjans, cosa que no passa la resta de l'any. Mentre ells estan aquí es parla del Sàhara i hi ha concentracions, però la resta de l'any no. Algunes famílies potser no saben què va ser la marxa verda ni el que va suposar l'ocupació, sinó que coneixen la història del poble sahrauí a través de l'acollida. El proper diumenge celebrem la Trobada d'infants sahrauís a Catalunya on assistiran totes les famílies que han participat en el projecte aquest any.

És un projecte que fa conèixer i crear consciència sobre la història d'un poble oblidat. Per sort o per desgràcia, la seva lluita es pacífica i no crida l'atenció. Actualment segueix vigent la Missió de les Nacions Unides per al Referèndum del Sàhara Occidental (MINURSO), i segueixen les negociacions per aconseguir que el poble sahrauí pugui decidir què vol després de 44 anys d'exili.

Campament al Sàhara Occidental.

Sancions i inspeccions en matèria de protecció de dades

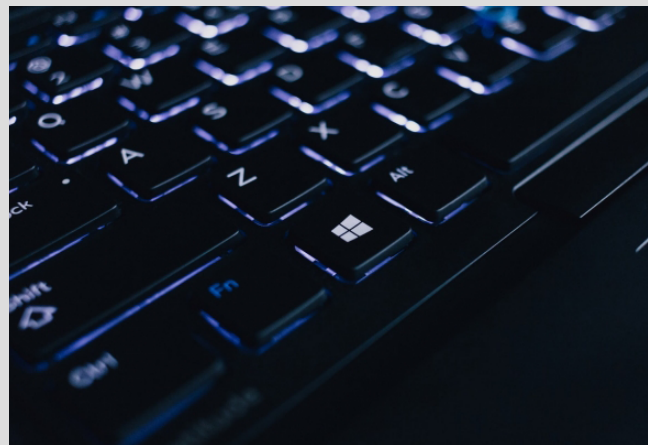
Des del 31 de juliol de 2018 és de plena aplicació un nou Reial decret-llei que posa en funcionament el nou règim d'inspecció i sancions que regula el Reglament europeu de protecció de dades, aplicable des del 25 de maig de 2018.

La definitiva aplicació del Reglament europeu 2016/679 sobre protecció de dades (RGPD), des del dia 25 de maig del 2018 ha suposat la introducció de moltes novetats en el funcionament de les entitats sense ànim de lucre envers aquesta matèria. Entre aquestes novetats trobem un nou sistema d'inspecció i de règim sancionador, amb l'objectiu de controlar la implementació d'aquesta nova normativa sobre protecció de dades en les organitzacions.

Tenint en compte que la regulació jurídica ha de fer-se per una determinada tipologia de llei, en aquest cas, per llei orgànica (LO), el contingut essencial del Reial decret-llei que és objecte d'aquest recurs fa referència a matèries que queden fora de la regulació de LO: règim d'inspecció, (ii) règim sancionador i (iii) procediments per possibles supòsits de vulneració de la normativa de protecció de dades, fent esment també als terminis de prescripció.

D'aquesta manera, també es dona compliment a un dels elements establerts pel RGPD, que considera que ha de ser cada país membre qui determini en el seu ordenament intern aquestes qüestions per garantir la seguretat jurídica i protegir de manera efectiva els drets de la ciutadania.

A continuació es detallen les principals novetats a tenir en compte pel que fa a aquesta nova normativa:

El reglament europeu de protecció de dades és d'obligat compliment des del 25 de maig del 2018. Font: Unsplash

Règim sancionador

Les persones que d'acord amb el nou règim sancionador poden ser sancionades són entre d'altres, les que tinguin la condició de responsables dels tractaments de dades, les encarregades dels tractaments, les entitats de certificació i les entitats acreditades de supervisió dels codis de conducta.

Respecte a quines són les conductes que es consideraran susceptibles de ser sancionades, el Reial decret-llei es limita a fer referència al que ja estableix el RGPD, i quina conseqüència jurídica és el pagament de multes. Alguns exemples de l'anterior són: multes amb un màxim de 10.000 euros per a conductes considerades menys greus i multes de fins a 20.000 euros per a conductes considerades molt greus.

Procediments establerts en cas d'incompliment

El RDL fixa, entre d'altres aspectes, la durada màxima que podran tenir aquests procediments, màxim sis o nou mesos en funció de si la infracció consisteix en la no atenció d'una sol·licitud d'exercici de drets en matèria de protecció de dades o quan, en altre tipus d'infraccions de la normativa de protecció de dades. També regula les activitats prèvies d'investigació que haurà de dur-les a terme l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) abans d'iniciar aquests procediments sancionadors.

El procediment, un cop iniciat, com qualsevol altre procediment administratiu sancionador donarà audiència a la persona investigada perquè pugui efectuar les al·legacions que consideri oportunes per la seva defensa.

Tanmateix, es preveu que aquests procediments es puguin iniciar a partir d'una reclamació presentada a l'AEPD per qualsevol persona interessada sempre i quan aquesta tracti realment sobre un possible incompliment en matèria de protecció de dades per part d'una entitat o persona responsable de tractament.

Les multes per incomplir la llei de protecció de dades poden arribar als 20.000 euros. Font: Unsplash

Procediments d'inspecció

El RDL estableix que l'activitat d'inspecció de l'AEPD es durà a terme per part dels funcionaris i funcionàries propis d'aquest organisme o aliens i habilitats expressament a fi de que realitzin inspeccions.

Els inspectors i inspectores tindran la consideració d'agents de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions i estaran obligats/des a guardar secret sobre les informacions que coneguin amb ocasió de l'esmentat exercici, inclús després d'haver finalitzat la inspecció.

Els/les inspectors/es, en la seva activitat de recerca podran:

- **Demandar la informació** necessària per al compliment de les seves funcions.
- Realitzar **inspeccions**.
- Requerir l'exhibició o l'**enviament de documents** o dades necessàries.
- **Examinar-los**, obtenir còpia i inspeccionar els equips tant físics com logístics (documentació impresa, ordinadors,...).
- **Requerir l'execució** de tractaments i programes o procediments de gestió i suport del tractament subjectes a investigació.

En el cas que la inspecció es realitzés dins el domicili social de les entitats sense ànim de lucre (oficines, local de reunions, indret on es troba la documentació d'aquestes, etc.), l'entrada només es podrà exercir de conformitat amb les normes processals, i en concret, un cop obtinguda **l'autorització prèvia d'un jutge**.

16 competències per exercir de líder en entitats del tercer sector

El recull s'extreu del Marc Europeu de Competències sobre lideratge en el Tercer Sector elaborat des del projecte Eu3Leaders.

El lideratge esdevé un element imprescindible per al bon funcionament de les entitats del Tercer Sector. Però, què vol dir ser un líder? ho pot ser tothom? què es necessita per exercir el lideratge d'una entitat?

Per tal de donar resposta real a les capacitats que ha de tenir un bon líder en les associacions sense ànim de lucre, des del projecte Eu3Leaders han elaborat un Marc Europeu de Competències sobre lideratge en el Tercer Sector que es pot resumir en les següents competències:

Competència Mare

- **Compromís (Commitment)**. Implicació amb la visió, la missió i els valors de l'organització, alineant els propis interessos i comportaments amb les necessitats, prioritats i objectius de la mateixa.

Mapa conceptual amb competències imprescindibles per a exercir com a líder.

Competències de lideratge propi

- **Adaptabilitat (Adaptability).** Adaptació efectiva del propi comportament a un ampli ventall de situacions individuals o grupals, esperades o inesperades. També mostra versatilitat per acceptar canvis o dificultats amb l'objectiu d'aconseguir objectius, individuals o de l'organització.

- **Autoconsciència (Self-Awareness).** Coneixement de les pròpies creences, valors, fortaleses i debilitats i comprensió de l'impacte que tenen sobre les pròpies emocions i comportaments. Això porta a saber controlar les emocions en situacions complicades i respondre de manera adequada als conflictes que puguin sorgir, així com conèixer l'impacte que el nostre comportament té en els altres.

- **Aprenentatge continu (Learning Orientation).** Capacitat per mantenir-se obert a actualitzar i augmentar els coneixements, habilitats i experiències per millorar el rendiment constantment. Cerca oportunitats d'aprenentatge, comparteix coneixements amb els altres i s'aplica l'aprenentatge a la feina.

Competències de lideratge cap als altres

- **Implicar i fer créixer els companys (Engaging and developing others).** Fomentar, inspirar i donar suport als altres per desenvolupar la confiança i la capacitat que els ajudi a comprendre tot el seu potencial i aconseguir objectius comuns com a equip.

- **Comunicació interpersonal (Interpersonal communication).** Capacitat per buscar i expressar idees i missatges d'una manera efectiva, utilitzant un discurs coherent (verbal, no verbal i emocional) en situacions privades o públiques, i a la vegada, saber escoltar activament per comprendre el que diuen els altres.

- **Col·laboració (Collaboration).** Treballar de forma cooperativa amb els altres, tant dins com fora de l'organització i fins i tot més enllà del mercat, sector o el propi país, combinant objectius individuals i col·lectius basats en valors comuns i una cultura compartida.

Competències estratègiques internes

- **Coneixement de l'entorn (environmental understanding).** Capacitat per llegir i interpretar amb claredat les oportunitats i amenaces del mercat i el sector així com les debilitats i fortaleses de l'organització per tal d'identificar la resposta estratègica més adequada.

- **Creativitat i innovació (creativity and innovation).** Capacitat per trobar solucions, idees o enfocaments originals orientats a millorar l'eficàcia i l'eficiència per assolir els objectius de l'organització.

- **Pensament analític (Analytical thinking).** Capacitat per identificar problemes, analitzar informació significativa i buscar i presentar dades rellevants per elaborar un mapa conceptual que pugui ajudar a prendre decisions i resoldre problemes.

Competències estratègiques externes

- **Visió i pensament estratègic (vision & strategical thinking).** Capacitat per identificar objectius, anticipar oportunitats i preveure escenaris futurs, que contribueixin a la consecució de la missió de l'organització.

- **Sostenibilitat financera (financial sustainability).** Capacitat per obtenir fons per diverses vies amb l'objectiu de cobrir els costos operatius complets de les accions de que duu a terme l'entitat i entendre l'entorn per identificar oportunitats i crear valor per als finançadors i per a l'organització.

- **Promoció (advocacy).** Persuadir o influenciar algú a que modifiqui la seva visió, aconseguint resultats positius en suport de la missió de l'organització. Això també pot incloure campanyes i altres accions a nivell local i propi però també, a nivell europeu i global.

Competències relacionades

- **Previsió d'impacte (Impact orientation).** Capacitat per dissenyar estratègies d'avaluació i establir indicadors i mètodes per calcular el valor de la inversió en termes d'impacte.

- **Crear aliances (alliance-building).** Saber construir i mantenir relacions amistoses, fiables i obertes amb persones o entitats amb interessos comuns que poden ajudar a assolir els objectius de l'organització.

- **Planificar i organitzar (Planning & Organizing).** Desenvolupar plans d'acció necessaris per assolir els objectius establerts i mesurar els recursos necessaris, de temps, financers i humans. També implica establir les mesures adequades de control i sistemes de seguiment de les accions desenvolupades.

‘Welcome Sense Sostre Barcelona’, un projecte de suport a les persones sense llar

Es tracta d'un espai autogestionat per persones que es troben en situació de sensellarisme, que oferiran un servei a partir del novembre a d'altres que es troben també vivint al carrer.

El centre social autogestionat AireaSocial ha presentat aquest projecte que té com origen una de les propostes que van sortir en una assemblea informativa del centre. La iniciativa estarà gestionada pel grup de treball de l'Assemblea de 'El Poblet'.

'Welcome Sense Sostre Barcelona' començarà a funcionar a partir del mes de novembre a la primera planta del centre social, que es troba al número 263 del carrer de Sardanya. Aquest moment coincideix amb l'enduriment del fred amb l'apropament a l'estació hivernal.

El grup de treball de l'Assemblea de 'El Poblet' està elaborant en aquests moments els protocols i els detalls de l'espai, que hauran de ser ratificats per l'assemblea d'afectats i afectades.

Segons les persones que impulsen el projecte, actualment la incidència de la gentrificació i d'altres problemes socials relacionats amb l'habitatge, l'atur i la falta d'oportunitats fa que la denúncia de les situacions de sensellarisme cobrin més sentit que mai, en una societat en la que "els valors de la solidaritat i el suport mutu encara estan vius, malgrat tot".

AireaSocial desenvolupa la seva tasca en el marc de la Cooperativa Integral Catalana, que s'autodefineix com una "eina per construir contrapoder des de la base, partint de l'autogestió, l'autoorganització i la democràcia directa", amb l'objectiu comú de fer un trànsit cap a un escenari de llibertat de consciència, lliure d'autoritat, i d'igualtat de condicions i d'oportunitats.

El servei que ofereix aquest projecte començarà a funcionar al novembre

Una youtubera solidària dona veu a les entitats socials a través del canal BonDiaMon

Noemí Fuster ha aconseguit mitjançant els seus vídeos que el voluntariat participi en projectes de diferents entitats.

Instant durant una entrevista realitzada a Beteve.

L'equip actual del canal BonDiaMon: Noemí, Ari i Aitor.

Un canal de Youtube social. Aquesta és la trencadora idea de Noemí Fuster, una youtubera solidària que a través del canal BonDiaMon difon iniciatives d'entitats sense ànim de lucre de Barcelona i dona visibilitat als seus projectes. El sensellarisme o l'oblit que pateixen les persones refugiades són alguns dels temes que tracta en els seus vídeos, que han aconseguit sumar més de 31.000 visualitzacions. "El que em fa més il·lusió del canal és quan m'escriuen les ONG per dir-me que gràcies al vídeo els hi han arribat més voluntaris", comparteix Fuster.

Tot va començar l'any 2016, quan realment el canal va agafar embranzida. Fa dos anys la Noemí va veure que era necessari treballar en xarxa amb les entitats i es va adonar que la gran majoria tenia una mancança: la comunicació. El canal, originalment va néixer l'any 2013, en un viatge que la youtubera va fer al Marroc, amb la intenció inicial de convertir-lo en un diari audiovisual de viatges. En aquest moment, Fuster va veure en Youtube una via potent per comunicar i difondre projectes a causa de la seva bona promoció i de l'esperat creixement que tindrà el vídeo en els pròxims anys.

Biòloga de professió, ha dedicat part del seu temps al món social. De fet, l'any 2008 va fundar l'ONG Africa Stop Malària, que actua al Senegal i Gàmbia. A BonDiaMon es fa difusió de temes socials i ambientals, amb un tret diferencial: en els vídeos s'explica com la ciutadania pot col·laborar amb les entitats. "El canal va en contra dels telenotícies, on només et donen informacions negatives, i no et diuen què pots fer tu per ajudar", confirma Fuster. Així doncs, BonDiaMon vol donar el missatge que sempre s'hi pot fer alguna cosa, és a dir, fer comunicació social en positiu.

Arrels Fundació, La Fageda, AFANOC o la Fundació Kalilu Jammeh són algunes de les entitats que ja han col·laborat amb el canal. Fuster, reconeix que fa servir alguna de les tècniques audiovisuals dels i les youtubers per rodar els seus vídeos. “Si estàs a Youtube, has de jugar les cartes de Youtube”, afirma. Tot i això, la impulsora del videoblog solidari ha destacat que a diferència dels youtubers més mediàtics, hi ha certs temes amb els quals no pots banalitzar i “sempre s’ha d’anar amb respecte”. Una de les tècniques que fa servir, per exemple, és l’entrada del vídeo, on sempre exclama: “Bon dia Monnnnn!”.

Equip de voluntariat de BonDiaMon en un projecte de cooperació.

Actualment no només hi treballa la Noemí, sinó que també té l’acompanyament de dos professionals de l’àmbit audiovisual: l’Ari Folgueira i l’Aitor Acordagoitia. “Les entitats també necessiten materials promocionals, fotos de qualitat, infografies i altres elements per justificar subvencions”, comenta. El canal de Youtube ofereix una publicació nova cada setmana, amb un públic que comprèn des dels 35 fins als 50 anys, sense grans diferències entre homes i dones. “Normalment els canals més grans són de ‘gamers’ o de moda, i solen tenir un públic més jove. El nostre públic, és un públic més madur”, matissa Fuster.

El canal de vídeo ha aconseguit ser una eina de transformació i de treball en xarxa. De fet, 12 subscriptors de Youtube es van comprometre a fer un viatge de cooperació a Gàmbia per ajudar a la seva petita entitat, després de veure els seus vídeos. Un altre viatge és el que van fer a Grècia gràcies a una campanya de Verkami per ajudar a les persones refugiades, d’on va sortir el documental ‘Mi nombre no es refugiado’. Amb l’ajuda d’altres xarxes socials com Instagram o Facebook, Fuster seguirà al costat de les entitats per unir el Tercer Sector i el món audiovisual.

Teresa del Hoyo: “Vinculem el jovent amb la memòria, per comprometre’ls amb la pau”

Amical Ravensbrück va néixer el 2005 amb l'objectiu de donar a conèixer la història de les dones que van passar pel camp de concentració alemany.

Com va néixer l'Amical Ravensbrück?

L'any 2005 vam visitar Ravensbrück en commemoració del 60è aniversari de l'alliberament del camp. A la tornada, la Neus Català va decidir fundar l'entitat per tal de complir amb la promesa que havien fet les dones supervivents, donar testimoni del que va succeir per a que no tornés a passar.

Quina missió té l'entitat?

L'objectiu de l'Amical Ravensbrück és investigar per tal de trobar les dones espanyoles que van ser deportades al camp de concentració i així donar a conèixer la seva història. Per nosaltres és important transmetre el missatge i donar relleu generacional, ja que les veus de les supervivents ja s'estan apagant.

Per què és important explicar aquesta història?

Treballem fonamentalment per vincular les joves generacions amb la memòria i comprometre-les amb la cultura de la pau, per tal de que el que va succeir no es repeteixi. José Saramago deia: “Som la memòria que tenim i la responsabilitat que assumim, sense memòria no existim i sense responsabilitat potser no mereixem existir.”

És fàcil transmetre aquest missatge a la gent jove?

La gent jove que està motivada per la història i que s'interessa, sap què va passar i de què va. Hi ha molt material sobre la segona guerra mundial: pel·lícules, llibres, etc.

Nosaltres pensem que és fonamental donar testimoni del que va passar a Ravensbrück i per això tenim diferents maneres d'explicar-ho. Tenim una exposició itinerant i diversos documentals on supervivents del camp expliquen la seva experiència. A més, organitzem xerrades complementàries als documentals on expliquem com era la vida al camp i atenem les preguntes que sorgeixen. Això ho hem fet a escoles, centres cívics o, fins i tot, presons. Quan els testimonis reals, sobretot a través dels documentals, expliquen les seves experiències, creen molt més impacte als joves que quan ho fem nosaltres mateixes.

Foto de grup del Comitè Internacional de Ravensbrück aquest 2018

El Comitè Internacional de Ravensbrück va ser reconegut el 1987 per l'Assemblea General de Nacions Unides com a entitat 'Missatgera de la Pau'.

Així va ser. a casa nostra, la Neus Català, fundadora de l'Amical, va formar part a títol individual i sense cap ajuda, del Comitè Internacional. Normalment, per assistir als comitès les entitats rebien ajudes, però en el cas de la Neus ella sempre ho va pagar de la seva butxaca, i ho va fer per mantenir viu el record de les espanyoles que van morir allà.

Què és la pau?

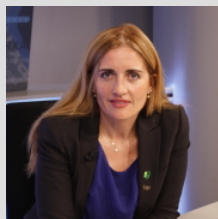
Actualment, els més joves pensen que la pau forma part de la normalitat, sempre que hagin nascut i visquin en un país de la Unió Europea. Però no és cert, tenim exemples propers com Ucraïna, on la pau fa un temps que no existeix.

Actualment, qui forma part d'Amical Ravensbrück?

Aproximadament, unes 50 persones. Algunes son totalment anònimes i altres son mes mediàtiques com la Neus Català (Fundadora i Presidenta d'Honor vitalícia), l'Anna Sallés, actual Presidenta executiva, la Marina Rossell Vicepresidenta i altres com el Federico Mayor Zaragoza, la Pilar Aymerich, l'Antonina Rodrigo, Joan Saura o Manuela de Madre, entre altres, que son membres del Comitè d'Honor.

Cal caminar cap a una societat on no existeixi discriminació ni una mirada compassiva

L'apoderament de les persones amb discapacitat, amb els suports necessaris, és la clau per començar a viure i conviure en els mateixos entorns.

ROSA M. CADENAS

@rcp48

Gerent d'Arc de Sant Martí a Martorell i
Presidenta de DINCAT Federació

No fa gaire temps enrere, que a les persones amb discapacitat se les amagava, es consideraven persones de segona classe. I això passa perquè sempre hem viscut en un món assistencialista. I sempre hem pensat que les persones que les hem atès o hem estat per sobre hem cregut que teníem poder de decisió per aquestes persones.

Poc a poc s'ha anat aconseguint que siguin elles mateixes les protagonistes de les seves vides. Moltes d'elles han triomfat en les seves ambicions i projectes de vida, cosa impensable anys enrere.

Existeixen experiències d'èxit que fan pensar que anem pel bon camí. Un camí, on les persones amb discapacitat, no siguin motiu de vergonya, sinó d'orgull per a qui les envolta. És la nostra responsabilitat vetllar per la convivència, evitar que les persones amb discapacitat i les seves famílies quedin aïllades, enfocar la mirada cap a les capacitats i buscar els suports necessaris que supleixin la "discapacitat".

Conviure en entorns inclusius permet que la societat obri la seva mirada. A vegades costa, ja que hi ha estigmes molt arrelats que no és fàcil que desapareguin. És per això que hem de promoure i compartir espais on les persones

puguin comprendre les dificultats dels altres; espais on es doni suport a aquells que no poden fer les coses per si sols; espais on no es jutgi per l'estètica o la perfecció... Tot i que pugui sonar com utòpic, ens estem apropant. Tenim les idees clares, i ja es comença a percebre que les persones amb discapacitat intel·lectual són propietàries de les seves vides, molt capacitades per dir el que pensen i prendre les seves pròpies decisions. L'empoderament de les persones, amb els suports necessaris, és la clau per començar a viure i conviure en els mateixos entorns. Poc a poc cal anar sortint de les institucions per tal de dirigir-se cap a models d'atenció centrats en la persona. Aquest model consisteix a acompanyar la persona a fi de desenvolupar una intervenció professional de qualitat que contribueixi al seu benestar, i augmentar-ne la qualitat de vida i l'autocura, amb una participació proactiva de tots els actors implicats. Aquesta praxis és cada dia més valorada per les famílies i les entitats.

Volem caminar cap a una societat on no existeixi discriminació, una societat on hi hagi comprensió, acceptació i una mirada no compassiva, sinó positiva cap a les persones amb necessitats de suport.

Autogestió juvenil per a la (re)construcció dels barris

Joves del nou Casal Autogestionat de Ciutat Vella reflexionen sobre l'estat del districte i les seves problemàtiques i expliquen quin paper volen que tinguin el nou espai juvenil autogestionat.

“La ciutat està pensada pels adults i per als adults i sovint és difícil que infants i joves trobin espai on desenvolupar-se i dur a terme activitats, vincular-se als barris i fer incidència. Per aquest motiu, volem construir Casal”, explica l’Enara, cap de l’Agrupament Escolta Ermessenda del Casc Antic, des de la sala de reunions del Casal de Joves Autogestionat de Ciutat Vella a la Plaça del Vuit de Març, el nou espai de resistència juvenil que s’amaga a l’epicentre turístic barceloní, entre el Portal de l’Àngel i Via Laietana, just darrere del fotografiat mosaic del petó de Fontcuberta.

El Casal de Joves ha estat impulsat per dues entitats juvenils del districte: l’Agrupament Escolta (AE) Ermessenda del Casc Antic, un cau amb 70 infants i joves de 6 a 17 anys i 12 caps o monitors, i l’Assemblea de Joves de Ciutat Vella, formada per una desena de membres. Malgrat que les dues entitats impulsessin el projecte, actualment el grup del Casal compta també amb altres joves del barri que participen a títol individual. Aquest és el cas de la Júlia, una jove de divuit anys que explica que “vas a una escola al barri però després a l’ESO o Batxillerat ja marxés cap a instituts d’altres barris. A més, jo des de petita vaig a un cau de Sagrada Família i tot això acaba fent que al barri només hi vinguis a dormir, no te’l sents gens teu”.

Ara però, amb el Casal volen revertir aquesta situació. Ja fa tres mesos que han obert l’espai cedit per l’Ajuntament de Barcelona i estan en procés de constituir el primer protocol i marc d’ús del projecte a través de diverses assemblees constituents. Un cop tancat el procés, el Casal es donarà per inaugurat totalment. Gala Pin, regidora de Ciutat Vella explica que “fa molt temps que el jovent del barri reclama més espais públics i equipaments i un Casal autogestionat és una bona fórmula per evitar caure en perspectives assistencialistes i, en canvi, potenciar l’apoderament juvenil”.

Un entorn àrid

“A Ciutat Vella, i en especial al Gòtic, els i les joves- i tot el veïnat- rebem la pressió turística, l’elitització, la mercantilització de l’espai públic i la gentrificació d’una forma brutal. Això produeix poc arrelament al barri perquè mai hem tingut un substrat on adherir-nos i hem hagut d’anar a participar i a fer vida fora del districte”, afirma el Lluç, membre de l’Assemblea de Joves de Ciutat Vella. De fet, el lema de la campanya que han emprès per donar el tret de sortida al projecte és ‘Ciutat Vella Posa’t Jove’, ironitzant sobre l’eslògan ‘Barcelona Posa’t Guapa’, el pla de millora del paisatge urbà que va durar des dels anys 80 a la crisi del 2008 i que ha estat molt criticat per ser la base de la futura gentrificació que actualment es pateix.

Segons l’últim informe de la Federació d’Associacions de Veïns de Barcelona, l’expulsió de veïnat degut als processos de turistificació i gentrificació és especialment acusada als quatre barris que conformen Ciutat Vella (el Raval, el Gòtic, Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera i la Barceloneta). Ciutat Vella és el segon districte amb els preus de lloguer d’habitatge més elevats de la ciutat que, actualment, ja superen els preus del moment més àlgid de la passada bombolla immobiliària.

D’altra banda, i malgrat el paper important de l’AE Ermessenda al Casal, les entitats d’educació en el lleure, caus i esplais, tenen poc pes: és el tercer districte de la ciutat amb menys entitats d’aquest tipus, amb 7 entitats i 957 participants.

“A Ciutat Vella, i sobretot al Gòtic, mai hem tingut un substrat on adherir-nos i hem hagut d’anar a participar i a fer vida fora del districte”

Lluç, Assemblea de Joves de Ciutat Vella

Una construcció peça a peça

Tenint en compte el context, l'objectiu del Casal és acabar esdevenint un agent polític i un referent social de pes per al jovent i per a tot el veïnat. "Els joves som un agent polític molt important però sovint no estem prou polititzats. Estar polititzat és prendre consciència sobre la teva capacitat d'incidir al teu entorn i per tant, d'intentar canviar allò que no t'agrada. I aquest pot ser un espai de trobada ideal on canalitzar aquestes inquietuds", afirma el Lluç. En aquesta línia, des de l'Ajuntament, la regidora opina que "els espais autogestionats són espais d'aprenentatge polític i permeten fomentar el sentit crític i el treball en equip, aspectes sovint poc treballats en una societat tant individualista com la nostra".

La construcció sobre què ha de ser el Casal els està portant ja a debats molt intensos, però. Actualment totes les persones que formen part del projecte estan decidint de manera assembleària la definició, organització, finançament i relacions exteriors que ha de tenir el Casal per tal d'aconseguir ser un agent polític de pes al districte. "Som molta gent a les assemblees ja (unes 30), coses que ens fa estar molt satisfetes tenint en compte que quasi no hem obert oficialment i, a la vegada, al ser assemblearis fa que les decisions es prenguin a poc a poc, explica la Júlia. L'Enara afegeix que "estem ja pensant en formes organitzatives eficients per quan siguem moltes més perquè la idea és que vinguin més entitats i joves individuals i que es creïn nous projectes. Volem ser molta gent i que hi hagi molt moviment!".

Els tres pilars sobre els quals pivotarà el Casal, encara pendents de ratificar a l'assemblea, són el feminisme, l'orgull juvenil i l'autogestió, de manera que es treballin transversalment i siguin compartits en les pràctiques de les futures entitats que en formin part. A la vegada, la idea és mantenir-se lluny de les dinàmiques institucionals i poder assegurar que la gestió i presa de decisions segueix radicant en l'assemblea del Casal i no en cap administració. El conveni d'autogestió està blindat en tres anys però es mantenen atents a què pot passar si hi ha canvis a l'Ajuntament. "

La nostra línia vermella és que aquest ha de ser sempre un espai autogestionat per tal d'aconseguir realment tot el que ens proposem. Tot i així, evidentment seguim i seguirem tenint relació amb les administracions i sent un interlocutor actiu", opina el Lluç.

Fotograma del vídeo #ConstruïmCasal del Casal Jove Autogestionat Ciutat Vella

“Un Casal autogestionat és una bona fórmula per evitar caure en perspectives assistencialistes i, en canvi, potenciar l’apoderament juvenil”
Gala Pin, Regidora de Ciutat Vella

Arribar a la diversitat, el gran repte

“Caldrà que el Casal treballi en la diversitat perquè l’autogestió té el perill de caure en l’homogeneització: gestors i usuaris de l’espai acaben sent el mateix perfil de persones”, adverteix la regidora Gala Pin. De fet, tal com s’explica des de l’espai juvenil, el principal repte actual i la gran matèria pendent, a més d’eixamplar la base de joves i entitats, és “aconseguir que sigui un espai representatiu de la diversitat cultural i de tot tipus que té el districte”.

Els quatre barris de Ciutat Vella tenen les taxes d’immigració més altes de la ciutat, amb un 43,2% de la població que és estrangera. “Ens passa igual al cau que ara al Casal: ens costa molt arribar a col·lectius diversos. Haurem de pensar estratègies per com fer-ho sense caure en el paternalisme o provocar rebuig”, opina l’Enara. “La idea és poder fer un Casal prou obert i arrelat a la base perquè totes les persones, en la seva diversitat (d’origen, de classe, funcional, de gènere, etc.), hi trobin el seu espai i s’hi sentin a gust”, afegeix la Júlia.

L'economia social i solidària, reptes d'un moviment per la transformació social

Aquest model d'economia esdevé garant de la resiliència davant la crisi i dóna resposta a les necessitats de les persones.

LAURA MUIXÍ

Corresponsable del projecte
"Pam a Pam" de Setem

Des de la dècada dels 80, han proliferat arreu del món les iniciatives d'Economia Social i Solidària (ESS). Aquest augment ha sigut major a partir de la crisi de 2008, fent palès que les entitats de l'ESS esdevenen garants de la resiliència davant la crisi i que l'ESS dóna resposta a les necessitats de les persones. Algunes d'aquestes iniciatives, estan construint nous models socials i econòmics: alternatives postcapitalistes. Coneguem-ne alguns exemples concrets:

En l'àmbit de l'habitatge, les cooperatives d'habitatge en cessió d'ús són noves fórmules d'accés i gestió comunitària: la propietat de l'immoble és col·lectiva i recau sempre en la cooperativa. Les habitants són sòcies de la cooperativa i hi poden viure de per vida. La presa de decisions recau en l'assemblea general. Fa 10 anys naixia Cal Cases en un entorn rural i actualment experiències com La Borda porten el model en espai urbà, el model s'està estenent ràpidament a tot Catalunya. Els propers anys veurem si la proliferació d'aquest model és capaç d'arribar a fer contrapès a l'especulació que es concentra en aquest sector i contribuir a regular el preu de l'habitatge.

En l'àmbit de l'alimentació, les cooperatives i grups de consum agroecològic proliferen des dels anys 80 arreu de Catalunya (tot i que ja havien viscut un auge important a principis de segle XX). Són grups de persones que s'ajunten per

consumir alimentació de proximitat, amb criteris agroecològics i que estableixen relació directa amb la pagesia. Per posar dos exemples, El Brot és la més antiga de Catalunya i és de Reus i La Magrana Vallesana és una de les més nombroses i és de Granollers. Els darrers anys, l'expansió i el creixement dels grups de consum autogestionats sembla haver-se estancat i posa damunt la taula possibles barreres per arribar a noves consumidores. Les darreres setmanes a Barcelona, s'ha gestat un debat sobre l'escalabilitat i la professionalització del cooperativisme alimentari i s'està parlant de la possibilitat de crear un supermercat cooperatiu amb els reptes i contradiccions que això suposa: treballar amb intermediaris? Quina ha de ser l'oferta de productes?

El moment d'ebullició que viu l'ESS ens fa generar preguntes, reptes i contradiccions. Un d'aquests reptes és mantenir aquesta voluntat de transformació social i ser capaces de proposar models d'alternatives postcapitalistes reals que rellevin el model econòmic hegemònic. Un altre és ser inclusives amb totes les diversitats, per aconseguir arribar a totes les capes de la població i que ningú en quedi exclosa.

En aquest article, hem citat algunes iniciatives que visibilitzem a Pam a Pam, en aquests moments en visibilitzem més de 600 d'arreu de Catalunya. El nostre objectiu és facilitar que tothom pugui trobar iniciatives d'ESS i de consum responsable prop de casa seva. Per fer-ho, hem creat un qüestionari de 15 criteris amb el que entrevistem les iniciatives i publiquem aquelles que compleixen 8 dels 15 criteris.

Xarxanet.org és la xarxa associativa i de voluntariat de Catalunya. Un portal d'internet impulsat pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya posat en marxa el 2003 amb l'objectiu d'enfortir les entitats i millorar la tasca del voluntariat per reforçar així un sector que permet la transformació i la millora de la nostra societat.

Els continguts d'aquesta revista han estat seleccionats entre els més vistos l'any 2017. Tots els continguts del document, així com tots els continguts del portal Xarxanet.org, han estat elaborats per les següents entitats:

- **FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI**
- **FUNDACIÓ PERE TARRÉS**
- **FEDERACIÓ D'ATENEUS DE CATALUNYA**
- **XARXA DE VOLUNTARIAT AMBIENTAL DE CATALUNYA**
- **FEDERACIÓ CATALANA DE VOLUNTARIAT SOCIAL**
- **IWITH.ORG**
- **FUNDACIÓ AUTÒNOMA SOLIDÀRIA**
- **MINYONS ESCOLTES I GUIES DE CATALUNYA**
- **COLECTIC**
- **RAVALNET**

Projecte impulsat pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball,
Afers Socials i Famílies**